

PŘEHLED SZBP EU

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Obsah:

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU 4

K situaci v Sýrii _____	4
Dosažení dohody o ustavení ústavního výboru.....	4
Ministerské setkání ke krizi v Sýrii	4

K situaci ve Venezuele _____	5
Aktuální vývoj	5
Čtvrté Zasedání Mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu .	5

K situaci v Hongkongu _____	6
Popis problematiky	6

K situaci v Íránu _____	8
Popis problematiky	8

EU k ruským volbám na Krymu _____	9
-----------------------------------	---

Priority a účast EU na 74. zasedání Valného shromáždění OSN _____	9
---	---

Zasedání Rady přidružení EU-Moldavsko _____	10
---	----

Přehled SZBP č. 9/2019

září 2019

autor: Klára Urbanová, Dominik Čáň

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU; Dokumenty SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263 URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Autoři: Urbanová, K.; Čáň, D.	První vydání edice: leden 2005
Číslo: Přehled SZBP č. 9/2019	Frekvence vydání edice: měsíčně
Datum: září 2019	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
SZBP; Sýrie; Venezuela; Hongkong; Írán; Krym; Moldavsko; OSN.	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

OBSAH

<i>HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU</i>	4
K situaci v Sýrii _____	4
K situaci ve Venezuele _____	5
K situaci v Hongkongu _____	6
K situaci v Íránu _____	8
EU k ruským volbám na Krymu _____	9
Priority a účast EU na 74. zasedání Valného shromáždění OSN _____	9
Zasedání Rady přidružení EU – Moldavsko _____	10

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

K situaci v Sýrii

Dosažení dohody o ustavení ústavního výboru

Dne 23. září 2019 oznámil generální tajemník OSN António Guterres, že bylo dosaženo průlomové dohody o vytvoření syrského ústavního výboru¹. Dohoda o ustavení výboru je zatím nejvýznamnějším pokrokem, kterého bylo dosaženo v jednání vlády Syrské arabské republiky se zástupci její opozice sdružené v Syrské vyjednávací komisi (SNC). Ústavní výbor, ve kterém by měly být zastoupeny všechny strany konfliktu a jehož činnost je plně v syrských rukách, by se měl poprvé sejít v průběhu října v Ženevě. OSN bude hrát ve výboru úlohu zprostředkovatele pod vedením Zvláštního vyslance OSN pro Sýrii Geira Pedersena.

Zástupci vlády i opozice se také shodli na mandátu a pravidlech fungování výboru², která byla postoupena dne 26. září Radě bezpečnosti OSN. Hlavní náplní práce ústavního výboru bude připravit návrh ústavní reformy a buď revidovat Ústavu z roku 2012, nebo vypracovat nový návrh Ústavy, který by byl předložen ke schválení v lidovém hlasování. Ústavní výbor se skládá ze dvou orgánů, užšího a širšího. Širší orgán se skládá ze 150 mužů a žen - 50 nominovaných vládou, 50 nominovaných Syrskou vyjednávací komisí a 50 zástupců občanské společnosti. Užší orgán se skládá ze 45 mužů a žen - 15 jmenovaných vládou ze svých 50, 15 nominovaných Syrskou vyjednávací komisí ze svých 50 a 15 z 50 zástupců občanské společnosti. Užší orgán bude pověřen přípravou ústavních návrhů a širší orgán bude rozhodovat o jejich přijetí. Výbor by měl přijímat rozhodnutí na základě konsensu, pokud to nebude možné tak hlasováním vyžadujícím podporu minimálně 75 % členů v příslušném orgánu. Výboru by měl společně předsedat zástupce jmenovaný vládou Sýrie a zástupce jmenovaný Syrskou vyjednávací komisí.

Ustavení ústavního výboru uvítala i vysoká představitelka Federica Mogheriniová, která zdůraznila, že jakékoli udržitelné řešení konfliktu vyžaduje skutečný politický přechod v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2254 a Ženevským komuniké z roku 2012, které vyjednaly syrské strany v rámci ženevského procesu vedeného OSN. Dále uvedla, že očekává, že inaugurační zasedání ústavního výboru bude začátkem procesu vedoucího k míru v Sýrii.³

Ministerské setkání ke krizi v Sýrii

Dne 25. září se poté v New Yorku uskutečnilo ministerské zasedání ke krizi v Sýrii, které hostili v souvislosti s konáním 74. zasedání Valného shromáždění OSN vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová a evropský komisař pro humanitární pomoc a řešení krizí Christos Stylianides. Představitelé EU opět uvítali vytvoření syrského ústavního výboru a opětovně potvrdili

¹ UN chief announces progress on committee to shape Syria's political future. News.un.org [online], 23/9/2019 [cit. 2019-10-9]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2019/09/1047092>.

² Letter dated 26 September 2019 from the Secretary-General addressed to the President of the Security Council. Undocs.org [online], 27/9/2019 [cit. 2019-10-9]. Dostupné z: <https://undocs.org/en/S/2019/775>.

³ Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the announcement regarding the formation of Syria Constitutional Committee. Eeas.europa.eu [online], 23/9/2019 [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67767/statement-high-representativevice-president-federica-mogherini-announcement-regarding_en.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

podporu EU při hledání politického řešení, které otevírá cestu ke sjednocené, nezávislé, demokratické a inkluzivní Sýrii.⁴

Parlamentní institut připravuje samostatné vybrané téma k dění na severu Sýrie na počátku října 2019.

K situaci ve Venezuele

Aktuální vývoj

Dne 16. září oznámil venezuelský režim vytvoření tzv. „národního stolu“ se zástupci některých minoritních opozičních sil pro nalezení konsenzu v dílčích otázkách.⁵ Vedoucí hlavních opozičních sil a předseda venezuelského Národního shromáždění Juan Guaidó však součástí národního stolu není, stejně jako velké opoziční politické strany. Oznámení o vytvoření národního stolu následovalo krátce poté, co hlavní představitelé opozice oznámili ukončení dialogu zprostředkovaného Norskem mezi opozicí a představiteli vlády prezidenta Madura. Tzv. norský dialog vedli zástupci vládních a opozičních sil od dubna 2019, kdy se předseda Národního shromáždění Guaidó neúspěšně pokusil o vojenský převrat vůči prezidentovi Madurovi⁶. Zástupci vlády prezidenta Madura se dialogu přestali účastnit již v srpnu 2019, poté co americký prezident Donald Trump uvalil na vládní režim „totální embargo“ a ekonomické sankce, včetně zmražení veškerých vládních aktiv a bankovních transakcí. Evropská unie v reakci na vytvoření národního stolu uvedla, že je nadále přesvědčena, že politické řešení venezuelské krize je jediné možné mírové řešení. Zároveň však zdůraznila, že pro jeho dosažení je nezbytné, aby byl jakýkoliv vyjednávací proces založený na inkluzi všech hlavních politických sil v zemi, probíhal s podporou Národního shromáždění a jeho jasným cílem bylo dovedení země k důvěryhodným a férovým prezidentským volbám.⁷

Čtvrté Zasedání Mezinárodní kontaktní skupiny pro Venezuelu

Ve dnech 23. září se sešla v New Yorku již po čtvrté na ministerské úrovni Mezinárodní kontaktní skupina (ICG) pro Venezuelu⁸. V přijatém ministerském prohlášení⁹ vyjádřila skupina znepokojení nad přerušením Norskem zprostředkovaného dialogu vlády s opozicí a vyzvala obě strany k návratu k jednání. Zároveň zdůraznila, že aby byla jednání důvěryhodná, musí být inkluzivní a vést k návratu právního státu ve Venezuele. Skupina také opětovně zdůraznila, že klíčovou úlohu

⁴ EU hosts high-level ministerial event on Syria event in New York. Ec.europa.eu [online], 25/9/2019 [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/eu-hosts-high-level-ministerial-event-syria-event-new-york_en.

⁵ Statement by the Spokesperson on latest developments in Venezuela. Eeas.europa.eu [online], 17/09/2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67413/statement-spokesperson-latest-developments-venezuela_en.

⁶ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 4/2019, s. 9-10. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

⁷ Statement by the Spokesperson on latest developments in Venezuela. Eeas.europa.eu [online], 17/09/2019 [cit. 2019-09-29]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67413/statement-spokesperson-latest-developments-venezuela_en.

⁸ ICG byla ustavena EU v lednu 2019 s cílem podpořit mírové, politické řešení krize a zprostředkovat efektivní humanitární pomoc Venezuele. Jejími členy je 8 členských států EU (Francie, Německo, Itálie, Nizozemsko, Portugalsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie) a některé státy Latinské Ameriky (Bolívie, Kostarika, Ekvádor, Uruguay a nově od července 2019 také Panama).

⁹ International Contact Group on Venezuela: ministerial declaration. Eeas.europa.eu [online], 23/09/2019 [cit. 2019-09-30]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67775/international-contact-group-venezuela-ministerial-declaration_en.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

v procesu musí hrát Národní shromáždění, jako demokraticky zvolený orgán. Nově ustavený národní stůl, vzhledem k zapojení pouze menšinových opozičních sil, záruky inkluzivního řešení nenabízí. Skupina také vyjádřila podporu snah o otevření plnohodnotného Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) ve Venezuele. Zároveň přivítala propuštění místopředsedy Národního Shromáždění Edgara Zambrana z vězení dne 17. září 2019. Místopředseda Zambran byl zadržen krátce po dubnovém pokusu opozice o převrat. ICG zároveň zdůraznila, že musí být propuštěni i ostatní političtí vězni. ICG také zopakovala své obavy z rychle se zhoršující humanitární situace ve Venezuele a nutnost zlepšit implementační kapacity pro poskytnutou humanitární pomoc. Humanitární krize ve Venezuele se stává v současné době jednou z největších, zemi opustilo již více než 4,3 milionů obyvatel, převážně do sousedních zemí v regionu. ICG proto zdůraznila také nutnost poskytovat efektivní podporu hostitelským zemím.

Dne 26. září se poté uskutečnilo v New Yorku společné zasedání ICG s představiteli Lidské skupiny, jež sdružuje 14 států Amerik a Karibiku¹⁰, s cílem nalézt mírové řešení situace ve Venezuele. V přijatém společném prohlášení se zástupci obou skupin opětovně zavázali k zintenzivnění koordinace a spolupráce při podpoře mírového a demokratického řešení krize ve Venezuele a zavázali se nadále oslovovat další mezinárodní aktéry s cílem zintenzivnit a zefektivnit humanitární pomoc a nalézt trvale udržitelné řešení krize.¹¹

K situaci v Hongkongu

Popis problematiky

Hongkong, oficiálně *Zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky Hongkong*, leží na pobřeží Jihočínského moře. V Hongkongu žije okolo sedmi milionů obyvatel, což z něj činí jedno z nejhustěji osídlených míst na světě. Hongkong je významné ekonomické a obchodní centrum s jednou z nejotevřenějších ekonomik světa. Místní přístav patří k nejvytíženějším přístavům kontejnerové námořní dopravy na světě. Hongkong patří od roku 1997 mezi zvláštní správní oblasti Čínské lidové republiky.

Do roku 1997 byl Hongkong závislým územím pod správou Spojeného království a jím jmenovaným guvernérem, kterým byl v posledních letech britské nadvlády Christopher Patten. Blížící se rok 1997 samozřejmě zneklidňoval jak Británii a Čínu, tak i samotný Hongkong. Nebylo jasné, jaké bude územní uspořádání či administrativa. K vyjasnění situace přispěli až představitelé obou zemí, kteří se dohodli na společném prohlášení, ve kterém bylo zakotveno například právo používání vysokého stupně autonomie nebo zákon, který určuje, že místní vláda bude volena a složena z vlastních obyvatel, ale také to, že Hongkong bude pod přímou pravomocí čínské centrální vlády. Zároveň se obě strany dohodly, že padesát let nedojde k žádným úpravám právního řádu.¹²

V posledních letech můžeme sledovat trend postupného oslabování prvků autonomie a s ní spojeného demokratického vládnutí v Hongkongu. I přesto, že se v roce 1997 oba státy dohodly na neměnnosti právního řádu, Čínská lidová republika postupnými kroky determinuje demokracii a nezávislost Hongkongu. Již v roce 2003 došlo ke změně části základního zákona o Hongkongu,

¹⁰ Argentina, Brazílie, Kanada, Chile, Kolumbie, Kostarika, Guatemala, Honduras, Mexiko, Panama, Paraguay, Peru, Guyana a Svatá Lucie.

¹¹ Venezuela: Meeting of the International Contact Groups and the LIMA Group - Joint Statement. Eeas.europa.eu [online], 26/09/2019 [cit. 2019-10-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67934/venezuela-meeting-international-contact-groups-and-lima-group-joint-statement_en.

¹² Obuchová, Lubica. 1999. Číňané 21. století: dějiny-tradice-obchod. Academia: Praha.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

který zakazuje jakoukoliv zradu či podvracení vůči ústřední lidové vládě. Tato změna vyvolala první velké protesty, které se opakovaly v průběhu několika let.¹³ V roce 2014 takzvané „deštníkové hnutí“ demonstrovalo a požadovalo zcela svobodné volby správce Hongkongu. Volby správce totiž v Hongkongu probíhají způsobem, kdy čínská vláda nejprve nominuje kandidáty, které musí schválit nadpoloviční většinou speciální výbor, a až pak o nich mohou hlasovat voliči. Požadavek byl však odmítnut. Demonstranti tehdy používali ve velkém deštníky, aby se ochránili před pepřovým sprejem, který proti nim použily policejní jednotky, což dalo vzniknout jménu samotného hnutí.¹⁴

Politika Evropské unie vůči Hongkongu, zvláštní správní oblasti Číny, byla poprvé definována v roce 1997 v podobě sdělení Komise Evropských společenství (dnešní Evropské komise) „*Communication: The European Union and Hong Kong Beyond 1997*“¹⁵, vydaného v rámci předání Hongkongu pod čínskou vládu. Politické nastavení podtrhuje význam řádného uplatňování principu „jedna země, dva systémy“. Evropská unie a Hongkong každoročně zasedají ke společnému strukturovanému dialogu, který určuje další oblasti a směr vzájemné spolupráce. Bilaterální vztahy mezi Evropskou unií a Hongkongem se v posledních letech nadále prohlubují zejména v oblastech finančních služeb, celní spolupráce, životního prostředí, výzkumu, duševního vlastnictví, vzdělávání a kultury. Hongkong je z pohledu Evropské unie považován za významného hráče v regionu a hlavní kanál pro obousměrný obchodní a investiční tok mezi Evropskou unií a Čínou.¹⁶ V souladu se závazkem přijatým v Evropském parlamentu v roce 1997 se vydává každý rok zpráva o vývoji v Hongkongu. Poslední takovou je zpráva o vývoji v roce 2018¹⁷. Evropská unie se zde zasazuje o dodržování politiky „jedné Číny“ a zároveň podporuje zásadu „jedna země, dva systémy“ a její provádění.

V uplynulých dnech a měsících vyšlo do ulic statisíce obyvatel, kteří protestují proti přijetí takzvaného extradičního zákona. Dochází k nejmasovějším demonstracím v historii Hongkongu, kdy až milióny lidí opakovaně zaplňují úzké ulice mezi mrakodrapy. Místní policie tyto demonstrace velmi tvrdě a násilně potlačuje. Občané Hongkongu se bojí, že najednou budou souzeni za něco, co v Hongkongu není trestné, ale v Číně ano. Na základě čínské žádosti, podle čínských zákonů budou vydáváni na pevninu. Jedná se například o trest za publikaci kritických názorů na poměry v komunistické Číně. V Hongkongu je britský právní systém se všemi pojistkami a zárukami a poskytuje transparentní a objektivní proces, což by bylo přijetím extradičního zákona zrušeno.

¹³ Wong, Yiu-Chung. 2008. One Country, Two Systems in Crisis: Hong Kong's Transformation Since the Handover. Lexington books.

¹⁴ Poumfret, James, Yimou Lee. 2014. Hong Kong democracy protesters defy tear gas, baton charge in historic Standoff. Reuters.com [online], 28/9/2014 [cit. 2019-10-10]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-hongkong-china/hong-kong-democracy-protesters-defy-tear-gas-baton-charge-in-historic-standoff-idUSKCN0HN03Q20140928>.

¹⁵ The European Union and Hong Kong: Beyond 1997. Eur-lex.europa.eu [online], 23/4/1997 [cit. 2019-10-11]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:51997DC0171&from=EN>.

¹⁶ Ministerstvo zahraničních věcí (MZV). Mzv.cz [online], cit. 2019-10-10. Dostupné z: https://www.mzv.cz/hongkong/cz/hongkong/mezinarodni_vztahy/index.html.

¹⁷ Hong Kong Special Administrative Region: Annual Report 2018. Eeas.europa.eu [online], 8/5/2019 [cit. 2019-10-11]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/join_2019_8_f1_report_from_commission_en_v4_p1_1019783.pdf.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Správkyně Hongkongu Carrie Lam, jejíž odstoupení mimo jiné demonstranti požadují, přesto tvrdí, že všechny jednotlivé případy budou pečlivě posuzovány a hromadné vydávání lidí nehrozí.¹⁸

Na vývoj v posledních měsících reagovalo i Spojené království, které s Čínskou lidovou republikou roku 1997 uzavřelo dohodu. Ve společném prohlášení s Kanadou uvádí, že je nezbytné, aby opatření v případě extradičního zákona v Hongkongu byla v souladu s „jednou zemí, dvěma systémy“ a plně respektovala vysokou míru autonomie Hongkongu. Dále je podle nich důležité, aby tyto opatření podléhaly nejvyšší úrovni kontroly, včetně legislativní rady. Naléhavě žádají hongkongskou vládu, aby zajistila plné zohlednění jejich obav.¹⁹

K situaci v Íránu

Popis problematiky

Dne 8. září 2019 navštívil úřadující generální ředitel Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA) Cornel Feruta Írán, kde jednal s předsedou a místopředsedou Íránské organizace pro jadernou energii Alim Akbarem Salehim, ministrem zahraničních věcí Mohammadem Džavádem Zarífou a dalšími vysokými úředníky o implementaci dohody o íránském jaderném programu (JCPOA)²⁰. Ve své zvláštní zprávě²¹ poté potvrdil, že Írán nainstaloval nebo instaluje další pokročilé odstředivky na obohacování uranu v pilotním závodě na obohacování paliva (PFEP) v Natanzu. Na zprávu reagovala EU společným prohlášením²² vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku s ministry zahraničních věcí zemí E3 (Francie, Německo a Velké Británie). V prohlášení vyslovili představitelé hluboké znepokojení nad aktuálními kroky Íránu, které jsou v rozporu s jeho závazky v rámci JCPOA. Zároveň vyslovili znepokojení, že JCPOA se bude nadále rozpadat pod tlakem sankcí USA na Írán a rozhodnutím Íránu přestat dodržovat některá z ústředních ustanovení jaderné dohody.²³ Nadále vyzvali Írán, aby zvrátil veškeré své aktivity, které nejsou v souladu s dohodou, zdržel se jakýchkoliv dalších kroků a spolupracoval s IAEA.

Dne 25. září 2019 se poté uskutečnilo v New Yorku pod vedením vysoké představitelky EU Federicy Mogheriniové setkání na ministerské úrovni mezi Íránem a zeměmi skupiny E3+2 (země E3 + Čína a Rusko), jehož hlavním cílem bylo diskutovat o zajištění plnění všech aspektů JCPOA. Na závěr

¹⁸ Leung, Christy. 2019. Extradition bill not made to measure for mainland China and won't be abandoned, Hong Kong leader Carrie Lam says. Dostupné online: <https://www.scmp.com/news/hong-kong/politics/article/3004067/extradition-bill-not-made-measure-mainland-china-and-wont>.

¹⁹ Vláda Spojeného království (GOV). Dostupné online: <https://www.gov.uk/government/news/uk-and-canada-joint-statement-on-hong-kong>.

²⁰ Joint Comprehensive Plan of Action.

²¹ Verification and monitoring in the Islamic Republic of Iran in light of United Nations Security Council resolution 2231 (2015). [iaea.org](https://www.iaea.org/sites/default/files/19/09/govinf2019-10.pdf) [online], 08/09/2019 [cit. 2019-09-25]. Dostupné z: <https://www.iaea.org/sites/default/files/19/09/govinf2019-10.pdf>.

²² Joint statement by spokespersons of the High Representative of the European Union and the foreign ministries of France, Germany and the United Kingdom on the JCPOA. [eeas.europa.eu](https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67334/joint-statement-spokespersons-high-representative-european-union-and-foreign-ministries-france_en) [online], 13/09/2019 [cit. 2019-09-25]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67334/joint-statement-spokespersons-high-representative-european-union-and-foreign-ministries-france_en.

²³ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 3/2019, str. 7-8. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

jednání přijali ministři společné prohlášení o provádění JCPOA²⁴. V prohlášení pouze konstatovali, že JCPOA zůstává klíčovým prvkem globální struktury pro nešíření jaderných zbraní a významným úspěchem mnohostranné diplomacie a zdůraznili nutnost úplného a efektivního provádění JCPOA všemi smluvními stranami. Zároveň potvrdili, že budou pokračovat v úsilí o zachování dohody.

EU k ruským volbám na Krymu

Dne 8. září 2019 se uskutečnily v Ruské federaci a na Krymském poloostrově komunální volby do republikových, oblastních, krajských a městských správních orgánů. V reakci na konání voleb vydala vysoká představitelka EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová prostřednictvím své mluvčí prohlášení, ve kterém připomněla, že Evropská unie neuznává nezákonnou anexi Krymu a Sevastopolu Ruskem a nadále odsuzuje toto porušení mezinárodního práva. Evropská unie uspořádání komunálních voleb neuznává a nebude uznávat ani nikoho, kdo by na základě výsledků voleb jednal jako zástupce obyvatel Krymu a Sevastopolu. V prohlášení opětovně zdůraznila, že Evropská unie nadále podporuje územní celistvost a svrchovanost Ukrajiny.²⁵

Priority a účast EU na 74. zasedání Valného shromáždění OSN

Ve dnech 17. – 24. září se v New Yorku uskutečnilo 74. zasedání Valného shromáždění OSN. Evropská unie byla na zasedání zastoupena delegací na vysoké úrovni, která zahrnovala předsedu Evropské rady Donalda Tuska, vysokou představitelku pro zahraniční a bezpečnostní politiku Federicu Mogheriniovou, prvního místopředsedu Evropské komise Franse Timmermanse a evropské komisaře zodpovědné za tematicky relevantní agendy (mezinárodní spolupráce a rozvoj, klima a energetika, životní prostředí, migrace, humanitární pomoc). EU má od roku 1974 statut stálého pozorovatele OSN a usnesením přijatým Valným shromážděním OSN v září 2011 se její statut ještě posílil. EU může, v případech kdy jedná jménem všech svých členských států, vystupovat mezi jedněmi z prvních řečníků. Orgány a představitelé zastupující EU navenek mohou v rámci OSN prezentovat postoje Unie a členských států. EU má také jako jediný z pozorovatelů právo ústně předkládat návrhy, navrhopvat změny a vyjádřit se k projevům dotýkajících se postojů EU. Ve Valném shromáždění drží všech 28 členských států EU více než 1/8 hlasů, EU a její členské státy jsou také nejvýznamnějšími poskytovateli finančních příspěvků do systému OSN.²⁶ Účast EU na zasedání se řídila prioritami, které přijala ve svých závěrech dne 15. července Rada pro zahraniční věci (FAC)²⁷. Těmi byly:

- předcházení konfliktům, mír a bezpečnost;

²⁴ Implementation of the Joint Comprehensive Plan of Action: Joint Ministerial statement. Eeas.europa.eu [online], 25/2019 [cit. 2019-10-23]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67905/implementation-joint-comprehensive-plan-action-joint-ministerial-statement_en.

²⁵ Statement by the Spokesperson on the non-recognition of Russian local elections in the Crimean peninsula. Eeas.europa.eu [online], 09/09/2019 [cit. 2019-10-01]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/67072/statement-spokesperson-non-recognition-russian-local-elections-crimean-peninsula_en.

²⁶ EU v rámci Valného shromáždění OSN. Consilium.europa.eu [online], 20/9/2019 [cit. 2019-10-7]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/unga/>.

²⁷ Priority EU v rámci OSN a 74. zasedání Valného shromáždění OSN

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- společná pozitivní agenda, zaměřená na ochranu lidských práv;
- angažovanost v oblasti globálních výzev, jako jsou otázky klimatu, životního prostředí, udržitelný rozvoj a jeho cíle a zabránění šíření zbraní hromadného ničení.²⁸

Zasedání Rady přidružení EU – Moldavsko

Dne 30. září 2019 zasedla již popáté Rada přidružení EU - Moldavsko, která posoudila pokrok v implementaci dohody o přidružení mezi EU a Moldavskem od posledního zasedání Rady přidružení dne 3. května 2018. Rada hodnotila dosažený pokrok na základě zprávy Evropské komise a vysoké představitelky pro zahraniční a bezpečnostní politiku o provádění přidružení Moldavska²⁹, která byla publikována dne 11. září 2019. Evropská unie po zneplatnění voleb starosty Kišiněva v červnu 2018, ve kterých zvítězil tehdejší opoziční leader a současný vicepremiér a ministr vnitra Andrei Năstase, pozastavila platby na rozpočtovou podporu, makrofinanční pomoc a snížila i další finanční podporu Moldavsku. Finanční pomoc byla obnovena až v červenci 2019 po změně vlády³⁰. Nová vláda, která nastoupila v červnu 2019, se zavázala posílit a důsledně provádět dohodu o přidružení s hlubokou a komplexní zónou volného obchodu při plném dodržování svých základních zásad. Vláda přijala řadu programů zaměřených na nejnaléhavější reformy a učinila významné kroky, zejména v oblasti volebního rámce, v boji proti korupci a depolitizaci státních institucí. V reakci na to Komise obnovila pomoc v oblasti rozpočtové podpory a podepsala tři klíčové dohody o financování v celkové hodnotě téměř 55 milionů EUR. Dle předložené zprávy Evropské komise Moldavsko výrazně postoupilo po červnové změně vlády v implementaci klíčových reforem zaměřených na zlepšování fungování právního státu a demokratických norem.

Na závěr zasedání Rady přidružení bylo přijato společné prohlášení³¹, ve kterém EU opětovně uvítala závazek nové vlády, že bude provádět ambiciózní reformní program založený na účinném provádění dohody o přidružení, včetně hluboké a komplexní zóny volného obchodu (AA / DCFTA), se zaměřením na depolitizaci a posílení nezávislosti státních institucí. Rada také uvítala zintenzivnění boje proti korupci a snah o zajištění nezávislosti soudních a státních zastupitelství. Stejně tak Rada přidružení uvítala legislativní změny volebního systému, kterými byl zrušen smíšený volební systém, zavedený roku 2017, přijetí Kodexu audiovizuálních mediálních služeb v souladu s acquis EU v lednu 2019 a účinné provádění bezvízového režimu.

(září 2019 – září 2020). Data.consilium.europa.eu [online], 15/7/2019 [cit. 2019-10-7]. Dostupné z: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10895-2019-INIT/cs/pdf>.

²⁸ EU v rámci Valného shromáždění OSN. Consilium.europa.eu [online], 20/9/2019 [cit. 2019-10-7]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/unga/>.

²⁹ Association Implementation Report on Moldova. Eeas.europa.eu [online], 11/9/2019 [cit. 2019-10-7]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/swd_2019_325_f1_joint_staff_working_paper_en_v10_p1_1045191.pdf.

³⁰ Více k tématu viz Přehled SZBP EU 6/2019, str. 4 a SZBP EU 2/2019, str. 12-13. ISSN ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2>.

³¹ Joint press statement following the fifth Association Council meeting between the European Union and the Republic of Moldova. Consilium.europa.eu [online], 30/9/2019 [cit. 2019-10-7]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/09/30/joint-press-statement-following-the-fifth-association-council-meeting-between-the-european-union-and-the-republic-of-moldova/>.

Kontakt:

Klára Urbanová (SZBP), tel. 2241, email: urbanovak@psp.cz

Martin Kuta (SBOP), tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz